

RAQAMLI TA'LIM SHAROITIDA BOSHLANG'ICH SINIF O'QITUVCHILARINING BULUTLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDAGI KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISH

Isayeva O'giloy Shavkatovna

ISFT Samarqand filiali, ISFT instituti Samarqand filiali

Gumanitar fanlar kafedrası stajyor o'qituvchisi

Zamonaviy jamiyatda raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi barcha sohalar qatori ta'lim tizimiga ham sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Ta'lim jarayonini raqamlashtirish, innovatsion pedagogik texnologiyalarni joriy etish va raqamli ta'lim muhitini shakllantirish bugungi kunning dolzarb vazifalaridan biri hisoblanadi. Ayniqsa, boshlang'ich ta'lim bosqichida faoliyat yurituvchi o'qituvchilarning raqamli va kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish masalasi ta'lim sifatini oshirishning muhim omili sifatida namoyon bo'lmoqda.

Boshlang'ich ta'lim umumiy ta'lim tizimining poydevori bo'lib, aynan shu bosqichda o'quvchilarning bilim olishga bo'lgan dastlabki munosabati, mustaqil fikrlash ko'nikmalari hamda axborot bilan ishlash madaniyati shakllanadi. Shu sababli, boshlang'ich sinf o'qituvchisining kasbiy faoliyati yuqori pedagogik mahorat bilan bir qatorda raqamli texnologiyalarni samarali qo'llashni ham talab etadi. Raqamli ta'lim sharoitida o'qituvchi nafaqat bilim beruvchi, balki ta'lim jarayonini tashkil etuvchi, boshqaruvchi va yo'naltiruvchi subyekt sifatida faoliyat yuritadi.

Raqamli ta'lim muhitida bulutli texnologiyalar o'qituvchilar kompetensiyasini rivojlantirishda muhim pedagogik vosita sifatida qaralmoqda. Bulutli texnologiyalar deganda internet tarmog'i orqali ma'lumotlarni saqlash, qayta ishlash va ulardan foydalanish imkonini beruvchi raqamli platformalar tushuniladi. Ushbu texnologiyalar ta'lim jarayonini interfaol, ochiq va moslashuvchan tashkil etish imkonini beradi.

Boshlang'ich sinf o'qituvchilarining bulutli texnologiyalar asosidagi kompetensiyasi bir nechta muhim tarkibiy qismlarni o'z ichiga oladi. Jumladan,

axborot bilan ishlash kompetensiyasi, raqamli vositalardan pedagogik maqsadlarda foydalanish ko'nikmasi, o'quvchilar faoliyatini monitoring qilish, ta'lim natijalarini tahlil etish hamda ta'lim jarayonini boshqarish qobiliyatlari ushbu kompetensiyaning asosiy komponentlari hisoblanadi. Ushbu kompetensiyalar o'qituvchining kasbiy moslashuvchanligini oshirib, ta'lim jarayonining samaradorligini ta'minlashga xizmat qiladi.

Bulutli texnologiyalar asosida tashkil etilgan ta'lim muhiti o'qituvchiga o'quv materiallarini yaratish, saqlash, yangilash va o'quvchilar bilan tezkor ulashish imkonini beradi. Bu esa dars jarayonini rejalashtirish va tashkil etishni soddalashtiradi. Shu bilan birga, bulutli platformalar orqali o'quvchilar bilan hamkorlikda ishlash, jamoaviy topshiriqlarni bajarish va ijodiy faoliyatni rivojlantirish imkoniyati yaratiladi.

Raqamli ta'lim sharoitida bulutli texnologiyalar o'quvchilarning dars jarayonidagi faolligini oshirishga ham xizmat qiladi. Interfaol topshiriqlar, raqamli resurslar va vizual materiallar boshlang'ich sinf o'quvchilarining yosh xususiyatlariga mos kelib, ularning qiziqishini oshiradi. Bu esa o'qituvchidan raqamli vositalarni metodik jihatdan to'g'ri tanlash va qo'llashni talab etadi.

Shuningdek, bulutli texnologiyalar o'qituvchiga ta'lim jarayonini moslashuvchan tashkil etish imkonini beradi. O'quvchilarning individual ehtiyojlari va o'zlashtirish darajasini hisobga olgan holda differensial yondashuvni amalga oshirish, qo'shimcha resurslardan foydalanish va mustaqil ta'limni qo'llab-quvvatlash imkoniyati yaratiladi. Bu esa boshlang'ich ta'limda ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Bulutli texnologiyalar asosida ta'lim jarayonini monitoring qilish va baholash ham muhim ahamiyat kasb etadi. O'qituvchi o'quvchilarning topshiriqlarni bajarish jarayonini kuzatishi, natijalarni tahlil qilishi va o'z vaqtida pedagogik tuzatishlar kiritishi mumkin. Bu jarayon o'qituvchining reflektiv faoliyatini rivojlantirib, kasbiy kompetensiyasini yanada mustahkamlaydi.

Xulosa qilib aytganda, raqamli ta'lim sharoitida boshlang'ich sinf o'qituvchilarining bulutli texnologiyalar asosidagi kompetensiyasini rivojlantirish

ta'lim tizimini modernizatsiya qilishning muhim sharti hisoblanadi. Bulutli texnologiyalar o'qituvchining kasbiy faoliyatini samarali tashkil etish, ta'lim jarayonini interfaol va moslashuvchan boshqarish hamda o'quvchilar bilimini chuqurlashtirish imkonini beradi. Shu bois, mazkur yo'nalishda ilmiy-metodik tadqiqotlarni kengaytirish, o'qituvchilarni tayyorlash va qayta tayyorlash jarayonida bulutli texnologiyalardan foydalanishga alohida e'tibor qaratish maqsadga muvofiq hisoblanadi.

Adabiyotlar ro'yhati

1. Jo'rayev R.X. Ta'limda innovatsion texnologiyalar. — Toshkent: O'qituvchi, 2019. — 212 b.
2. Begimqulov U.Sh. Raqamli ta'lim muhiti va uni tashkil etish metodikasi. — Toshkent: Fan, 2018. — 198 b.
3. Abduqodirov A.A. Axborot texnologiyalari va pedagogik jarayon. — Toshkent: Iqtisod-Moliya, 2017. — 240 b.
4. To'xtasinov M.M. O'qituvchilarning kasbiy kompetensiyasini rivojlantirishda raqamli texnologiyalar. — Toshkent: Innovatsion rivojlanish nashriyoti, 2021. — 176 b.
5. Xodjayev B.X. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. — Toshkent: Fan va texnologiya, 2018. — 220 b.
6. Sayidahmedov N.S. Pedagogik texnologiya asoslari. — Toshkent: O'qituvchi, 2016. — 192 b.